

"S'han acabat els espais tancats"

Llorenç Capellà, escriptor i periodista, és un dels analistes més lúcids de la realitat sociopolítica mallorquina. Interpreta i opina des de fa més de 25 anys des de diferents tribunes de premsa. En aquesta entrevista analitza alguns temes d'actualitat a Mallorca.

Comparteix la idea que Mallorca té una estructura política basada encara en un sistema caciquista?

—Hem de tenir present que quan es crea la nova burgesia turística, als anys cinquanta, el primer que fa és mamar les idees del caciquisme. És clar, quan aquesta indústria necessita articular-se políticament, ho fa entorn d'unes formes caciquistes. D'aquí el canyellisme, per exemple. En aquests moments no hi ha dubte que el caciquisme s'està enduent cops importants i, a més, existeixen factors —immigració, la creació i desenvolupament de la universitat, més formació cultural...— que actuen contra ell, però sens dubte el caciquisme és ben present. I per si de cas no ens bastaven els nostres cacics, ara tendrem (riu) també els cacics alemanys...

—Doncs ja que hi fa referència, parlem de la suposada invasió alemanya. Sobta molt que es parli tant dels alemanys quan la colònia britànica és tant o més important i mai no s'han integrat...

—Per endavant vull dir que em preocupen molt totes aquestes opinions contra els alemanys. Dit això, és ver el que vostè apunta. La colònia britànica es remunta als anys cinquanta, i aleshores es devia notar moltíssim més que no ara l'alemanya. Però hi ha un fet important. Els britànics són, per tarannà, molt més discrets que els alemanys. No et fan veure el seu poder econòmic, cultural... Això d'una banda. D'altra banda, cal tenir present que a sobre dels alemanys pesa molt la història negra que relaciona immediatament alemany amb nazi. Naturalment, aquests prejudicis són repugnants, però existeixen. Després hi ha un altre aspecte, com és el fet que la compra massiva de propietats s'ha produït en pocs anys, cinc o sis, i que

ells —per manca d'informació— han estat molt poc sensibles als costums d'aquí: han tancat les finques, han prohibit caçar o cercar esclata-sangs... Un cunyat meu, alemany, em deia fa poc que segurament als seus paisans els costaria molt adaptar-se al sentit mallorquí de la propietat i deixar endarrere el seu, que els fa tancar amb clau la seva propietat. Em deia que no serà gens fàcil perquè senzillament no ho entenen.

—Es parla molt d'alemanys, una mica menys de britànics, i gens de la colònia magribina de Sa Pobla, on mil persones treballen en tasques agrícoles i amb condicions, en general, bastant injustes

—És un cas d'explotació increïble. Com en molts d'aquests casos es produeix un abús consentit perquè molts d'ells vénen sense permís. A mi em crida molt l'atenció tanta mobilització per la fam al Zaire —i crec que són molt justes— i, en canvi, que la mateixa gent no surti al carrer per demanar justícia per aquestes colònies de magribins que són explotats d'una forma absoluta. És clar, a tots —començant per mi— ja ens va bé no tenir informació i així evitar haver de prendre mesures fortes contra la societat que genera aquestes injustícies, que és la nostra.

—Tants grups culturals i lingüístics diferents en un lloc limitat geogràficament com és Mallorca, indiquen un futur amb problemes?

—D'endevinar el futur no en sé, però sembla evident que els espais tancats per a una cultura s'han acabat. Dins un mateix espai hi hauran de viure, i tant de bo hi convisquin, moltes cultures. Ni el fet idiomàtic ni el fet cultural ens ha d'espantar. Seguirem les passes de zones com Nova York, París... on en un mateix territori i sota unes mateixes institu-

"Els britànics són, per tarannà, molt més discrets que no els alemanys. No et fan veure el seu poder econòmic, cultural. A més, sobre els alemanys pesa la història negra que relaciona immediatament alemany amb nazi."

cions conviuen diverses cultures. Ara, el que ha de quedar sempre clar és quina és la referència cultural. La diversitat cultural sempre és bona, però sempre sabent molt bé quina és la predominant. Si aquí les institucions no assumeixen aquest fet..., doncs no sé com acabarem. Si s'accepta això, crec que en el futur, a Mallorca, podran conviure moltes cultures i llengües.

—Sense guetos?

—Estic convençut que el camí és la convivència, no els guetos. Tot el que no sigui conviure, és crear cementiris culturals, que són pitjors encara que els humans, perquè el destí d'una cultura ha de ser viure, no anar al cementiri. De tota manera, potser hi hagi una certa tendència als guetos, però hem de trencar aquesta dinàmica, perquè en cas contrari totes les cultures moriran.

—S'ha referit a les institucions, com veu el decret del govern balear que instaura, en quatre anys, el 50% de l'ensenyament en català a les Illes?

—S'ha torbat molt, perquè arriba catorze anys després d'instaurar-se l'autonomia. Però hem de mirar cap al futur i, en aquest sentit, crec que tota passa endavant s'ha de mirar amb esperança i rebre-la positivament. Sempre, lògicament, tenint present que és un partit (PP) d'origen gens sensible a aquests temes. Si no és una cortina de fum i respon vertaderament al que el govern pot fer, doncs benvingut sigui.

—Què li semblà que el conseller de Cultura, Joan Flaquer, reunís bona part dels escriptors en català de les Illes, una iniciativa inèdita en aquesta terra...?

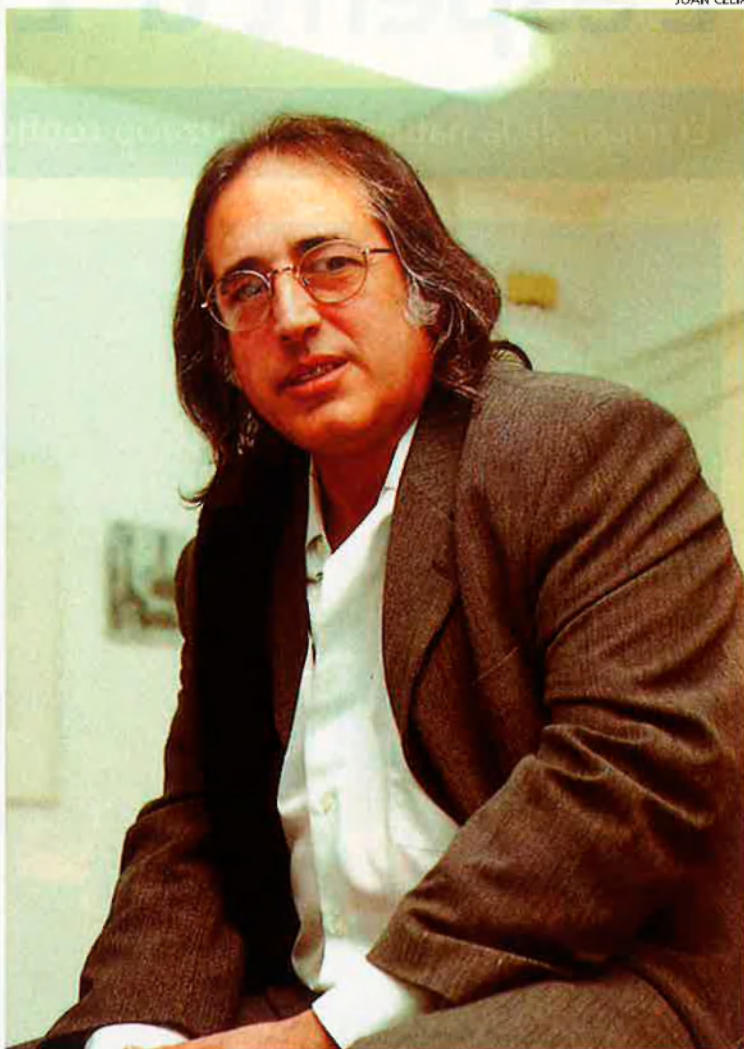
—Em va semblar molt bé, sobretot pel que va dir. Flaquer va parlar amb el cor i ens digué que assumia que els escriptors estiguessin molestos per tot el que no havia fet el Govern del seu partit, i assegurà que a partir d'ara s'hauria de canviar. No sé si ho aconseguirà canviar o no, però pens que mereix confiança aquella persona que accepta les culpes d'un govern que mai no ha fet res per la cultura. És una bona primera passa per tenir, si més no, diàleg. Només amb el diàleg es poden superar malentesos, com per exemple que el govern vegi certs àmbits que li són llunyans —com són els escriptors— com si fossin grups radicalitzats. De la mateixa manera molts de nosaltres podem anar superant tòpics sobre ells.

—Com veu el mallorquinisme polític o el catalanisme a Mallorca ara mateix?

—El primer que cal tenir present és que de sempre hi ha hagut una mancança política: la burgesia no ha jugat al mallorquinisme polític. La burgesia que va nèixer de la indústria turística era franquisme sociològic. La Unió Autonomista de 1977 no va qual·lar. La societat es negava a aquesta sortida d'un centre nacionalista. Just podia donar-se el nacionalisme des de l'esquerra. Ara ha canviat la situació. En aquests moments, per primer cop, existeix un centre-esquerra amb una certa potència que li permet aspirar a fites fins ara impossibles.

—Es refereix a...

—PSM i UM. No vull entrar en si s'haurien d'unir o no, però tots dos fan un espai de centre-esquerra

que cada cop té més possibles votants. D'això no en tenc cap dubte.

—Una part del catalanisme mallorquí ha de superar encara un cert gust per l'extraparlamentarisme?

—Encara en queden, sí. És el mateix que certs intel·lectuals durant el franquisme, que vivien en la seva torre d'ivori, sense cap contacte amb la realitat. El mateix passà els setanta. I fins i tot ara, quan encara hi ha gent que pensa que tot es redueix a mantenir la seva puresa o res. Aquest catalanisme va defensar, hem defensat, un radicalisme ideològic i nacional que només podia ser assumit per una absoluta minoria. Això ha canviat molt, però encara queda... Quan un partit no vol acceptar la societat tal i com és —agradi o no aquesta realitat—, està fent qualsevol cosa menys política. Aleshores la solució més lògica és que es dediqui a una altra cosa, a fer pamfletisme, però les societats no volen pamfletisme, sortosament. S'ha de tenir molt present que cap societat viu contínuament aixecant banderes. Aquestes actituds són pròpies d'aquells que saben que no tenen cap possibilitat.

Llorenç Capellà, un dels més lúcids analistes de la realitat sociopolítica mallorquina: "UM i PSM fan un espai de centre-esquerra que cada cop té més possibles votants."

Miquel Payeras